83. ԹԱՔԱՎԵՐԻՆ ՊՈՒՃՈՒՐ ՏԸՂԱՆ

Մի թաքավերի իրեք տղա յա ինում։ Էտ թաքավերեն տղերքյը մրծանում ըն։ Թաքավերը մտածում ա, վեր էս իմ թաքավերութունս մին ժամանակավեր պեն ա, փորցիմ տեսնամ տղորանցս վե՞րն ա լավ, ընդրան տամ, յրես էլ պրռավալ ըմ։

Էն մին օրը մրեծ տղին ղարկըմ ա բազար։ Տասը մանեթ փող ա տամ, ասում.—Քյնա՛ բազար, տես-տեն ինքյ կա՛լ պեր։

Մրեծ տղան տեսը-տեն ման ա կյամ, վեչ մին պեն ուրա՛ն տուր չի կյամ։ Կյամ ա տեսնում պատեն տակեն վեքյի յըն խաղ անըմ։

Ծղում ա, եղում, ետավ ինքյն էլ ա խաղ անում։

Ասում ա.— Լա՛վ պեն ա, յրես էլ խաղ անիմ։

Խաղ ա անում, փողը լոխ տանել տամ, տերտակրբոշ տոն քյնում։

Թաքավերը էն մին բազար օրը մեշնա՛կ տղան ա զարկում բազար։ Էլհա տասը մանեթ փող ա տամ։ Էտ տղան քյնում ա բազար, տես ման կյամ, տեն ման կյամ, էլա վեչ մին պեն ուրա՛ն տուր չի կյամ։ Տեսնում ա փայտոնին մաչին գարմոն ածիլավ տես ըն քյնում, տեն ըն քյնում։ Ուրա՛ն տուր ա կյամ, նստում ա, քյեփ անում, փողը խարշում, տերտակրբոշ տոն կյամ։

Թաքավերը ասում ա. — Համ մրեծս ա բեդասրլ, համ էլ մեշնա՛կս, եր կենամ պուճուր տրղիս ղարկիմ։

Ըտրան էլ ա տասը մանեթ փող տամ, ղարկըմ բազար։ Պուճուրը յոր ա օնըմ հրղե ընդնում։ Տես ա ման կյամ, տեն ա ման կյամ, վեչ

մին պեն ուրան տուր չի կյամ։ Ասում ա քյնամ տոն, ինձ վեչ մի պեն հարկավեր չի։

Կյամ ա, կյամ, հրդրցեն կեսրմը ասում. — Հայրիկիս հետե մին փոնջ մնեշակ քաղիմ։

Նշրմ ա տեսնում կոիկի հանգիստարանումը մին մարթ մին մրեռալ տուս կալած փադավ թակում ա։ Էտ մեռալն էտ մարթին հենգյ մանեթ պարտք ա ինում։ Ըտրա հետե էլ ամեն օր թակում ար։

Էտ մարթը կյամ էր մրռալին ասում.— Փողս տու։

Թաքավերեն պուճուր տղան տեսնում ա, վեր էտ մարթը էտ մրռալին չրշարում ա, ասրմ ա.— Ա՛յ ախպեր, խե՞ յրս թակում։

Ասում ա.— ինձ պարտկ ա, բիդի պարտկս տա։

Էտ տղան ասում ա,— Ցրես էտ մարթին պարտկը տամ, էլ կյասվեչ չրշարիս։

Ասում ա.— Չէ, չրշարել չրմ։

Տուս ա օնրմ հենգյ մանեթ տամ էտ մարթին, էն էլ չրշարում չի էտ մռնին, թողում ա, քյընում։ Էտ տղան մին փոնջ մնեշակ ա քաղրմ, քյնում հորը կոշտը։

Բեքյեփ հաարը ուրխանում ա, վեր տղան մին փոնջ մնեշակ ա քաղալ ուրան հետե, տերտակ չի եկալ, ամմա հրրցընում ա.— Բա՛-լա, խե՞ բեքյեփ ըս։

Տղան ասում ա. — Հայրիկ, քյրեղ ըսելի չի՞։ Շատ փիս պեն-ըմ ըրալ։

Հաարը ստիբում ա, ասրմ, ասի տրեսնամ հի՞նչ ըս ըրալ։

Տղան նաղլ ա անում կլխավն ընցածը.— Ա՛ հաար, ըզրգեցե մեռալը էն մարթեն անա, հենգյ մանեթ տվի։

Թաքավերը շատ ուրխանում ա, վեր ուրան տղան տի խղճմտանքավ ա, ասում ա.— Շատ լավ ըս ըրալ, էտ հացը հիբը ինի ուալական ըս, տա քյրեզ համար մին կուտուր հաց ա։

Մին էրկու տարի յա անց կենում։

Էտ տղան ասում ա.— Հայրիկ, յրես օղում ըմ օրիշ քաղաք քյընամ, ինձ հետե ըշխադիմ։ Ինձ մի խուրջին փող տոր, քյնիմ օրիշ քաղաքում մագազին պենամ, առրտուր անիմ։

Մարը եր ա կենրմ, լավ պաշար անրմ տղեն հետե, մին խուրջին էլ վրեսկե յա տամ, մին ծի էլ նհետը։ Տղան քյնամ ա։

Շատ ա քյնամ, խրեգյ ա քյնամ, հրդրեցը մին մարթի յա ռուշահ ընում։ Էտ մարթը համին էն մրռալեն հոքյին ա ինում վեր ինքյը ազադալ ար։ Էտ տղեն քյոմաձյ ա անում, ամմա էտ տղան գյուղում

չի, վեր էտ մարթու կերպարանքավը ուրան ըզադած մարթին հոքին ա։ Ուրուր նըհետ խոսում ըն։

Էտ մարթը հըրցընում ա.— Ըշտե՞ղ ըս քյընում։

Տղան ասում ա.— Քյընում ըմ փլան քաղաքումը մագազին պեց անիմ, առըտուր անիմ։

Ասում ա.— Ա՛խպեր, ինձ փող չունիմ, ամմա առըտուրումը կլոխս լավ ա, եք ըխպրանանք, խոսկերնիս մին անինքյ, յըես հինչ ասիմ, իմ խոսկավս քյինի։

Թաքավերին տղան համոզվում ա։ Ասում ա.— Հինչ աշխադինքյ, կես անինքյ։

Խոսկը մին ըն անում, քյընամ։

Քյընում ըն հըսնում մին քաղաքի։ Մագազին պենում, լավ առըտուր անում։ Էտ քաղաքումը մին թագավերի ախճիգյ ա ընում շատ կյեղեցիկ։ Հաբը սըվըրցնում ա, թա քյինի էն տըղորցը կըլխընեն կըտրե։ Ախճիգյը կյամ ա մագազինը, ամմա էն հոքին մարթի կերպարանքավ իմաստուն ա ընում, հըսկանում ա, վեր թաքավերը սվրցրալ ա, թա կլխնին կտրե։ Ըխճըկանը ճընապար ա տնում, ասում՝ էքյուծ կըկյանք։

Ետավ ետ ա տրեռնում թաքավերին տղին ասում.— Ապրանքը ծախինքյ, քյինինքյ, էս քաղաքեն թաքավերը մըեզ նըհետ լավ չի։

Ամմա էս քաղաքեն թաքավերը էքյսի օրը հրամման ա տամ էտ տղորանցը, վեր. — Եկեք ըխճըկանըս ուզեցեքյ։

Էտ իմաստունը ասըմ ա. — Քյնանք, ամմա ընգրանց խորադյան օտինքյ վեչ։

Տհենց էլ անում ըն։

Էքյսի օրը կյամ ըն տոն, ուրանց սաղ ապրանքը ծախում։ Ծխելանը ետը թագավերին աղճիգյը օղում ըն։ Էտ ըխճըկանը ծոցումը օխծ ա ինում, վեր սունվթա քշերը էտ օխծը կծիլ պիտի էտ տղեն։

Էն մին տղան թաքավերեն տըղեն ասում ա.— Առաչին քշերը յըես ըմ քյնանական ըխճըկանը կոշտը։

Թաքավերեն տղեն քյեփին նի յա կյամ։ Ասում ա.— Դե վեր ուրան հետե յա օղում, խե՞ իմ ընըմանե օղից։

Վերչը համոզվում ա։ Էտ տղան քյնամ ա էտ ըխճըկանը կոշտը ասում, վեր շորերը լոխ հանե, կյա կոշտը։ Աղճիգյը տեմ ա կաղնում, շորերը հանում չի։ Էտ տղան խնթիր ա տնում, վեր թա ուրան սիրում ա, շորերը հանե։ Ախճիգյը ստիրված շորերը հանում ա։ Շորերը վեր հանում ա, իրեք օխծ ա վեր ընգնում։ Էտ տղան խանչալը

քաշում ա էտ իրեք օխծեն սպանում։ Էտ տղան տրանից ետավ ինքյը դաստի տունս ա կյամ, թաքավերին աղին ղարկում ըխճըկանը կոշտը։ Ախճիգյը տեմ ա քյնում ուրան հոր ասածներին, էտ տղորանց նհետ փախչում ա։ Քյնում ըն հասնում էն տեղը, վեր էտ էրկու հընգերը հընգերացալ ըն։

Էտ հոքին ասում ա.— Մըեր աշխադանքը պետկ ա կես անինքյ։

Թաքավերին տղան համածայնվում ա։ Կես ըն անում, մնամ ա ախճիգյը, էտ հոքին խանչալը հանում ա, վեր էտ ըխճըկանն էլ կես անե, ամմա էտ ախճիգյը վախըմ ա վախելան նըհետ մին օխծ էլ ա պըրանավը վեր ընգնում։ Էտ տղան խանչալը քաշում ա, էտ օխծը սպանում։ Քյընալիս ռուրդան էտ տղին աշկան վեր ա թռչում էտ հոքին կորչում։

Թաքավերեն տղան մնամ ա մինակ։ Ըտեղ շատ տխրվում ա, վեր ուրան հնգերը աշկեն ըռաչան կորավ։ Շատ մտածելանը ետը, էտ ըխճըկանը նըհետ կյամ ա ուրան հորը տունը։ Հաերը շատ ուրախանում ա, վեր ուրան տղան էտքան հարստութուն ա պերալ, համ էլ մին ախճիգյ։ Ամմա էտ տղան շատ տխուր ա ինում։

Թաքավերը հըրցնում ա.— Խե՞ յրս տխուր։

Տղան նաղլ ա անում։ Հաերը ասում ա, վեր էն հոքին քյըեզ էտքան քյոմագյ ա ըլալ, էն հոքին ա իլալ, վեր ա թռալ։

Հաերը պերում ա տղեն հետե մին լավ հըրսանեքյ անում, տղեն փսակում, թաքավերութունն էլ տամ էտ տղեն։